

**Arrest van het Hof (Eerste Kamer)
van 15 december 1966 ¹**

Samenvatting

1. *Bestuurshandelingen van een instelling — Definitieve aard daarvan — Criteria*
2. *Procedure — Arrest tot nietigverklaring — Rechtsgevolgen — Deze blijven beperkt tot partijen en degenen die de vernietigde handeling rechtstreeks raakt — Het arrest als novum — Begrip*
3. *Bestuurshandelingen van een instelling — Haar vernietigbaarheid op grond van een novum — Criteria — Gelding van het beginsel van rechtszekerheid*

1. Een bestuurshandeling, waarbij zonder enig voorbehoud in een bepaalde zin wordt beslist, moet als definitief worden beschouwd tenzij omstandigheden van wezenlijke betekenis duidelijk en overeenstemmend het tegendeel doen vermoeden. 2. Vgl. samenvatting no. 4, zaak 43-64, Jurisprudentie, Deel XI, blz. 482.	3. Het beginsel van rechtszekerheid brengt mede dat de rechtskracht van door het gemeenschapsgezag genomen beschikkingen, waarbij bepaalde rechtsposities en rechtsbetrekkingen werden geregeld, behoudens op grond van nieuwe en dwingende overwegingen, niet gedurende onbepaalde tijd aan twijfel onderhevig mag blijven.

In de zaak 34-65 :

H. D. MOSTHAF,
ambtenaar bij de Commissie van de Europese Gemeenschap
voor Atoomenergie,
vertegenwoordigd door Mr. A. Deringer, advocaat bij het
Gerechtshof te Keulen,
ten deze domicilie gekozen hebbende ten kantore van Mr.
E. Arendt, advocaat bij het Hof van Beroep te Luxemburg,
6, rue Willy Goergen, Luxemburg,

verzoeker,

¹ — Procestaal : Duits.

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR ATOOM-ENERGIE,

vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur, L. de la Fontaine, als gemachtigde,
ten deze domicilie gekozen hebbende bij het Secretariaat van de Juridische Dienst van de Europese Uitvoerende Organen,
2, Place de Metz, Luxemburg,

verweerster,

betreffende de vordering tot nietigverklaring van de beschikking der Commissie van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie d.d. 3 maart 1965, waarbij verzoekers administratief beroep van 22 januari 1965 werd verworpen,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer),

samengesteld als volgt :

A. Trabucchi (Rapporteur, Kamerpresident,
L. Delvaux en R. Lecourt, Rechters,
Advocaat-Generaal : K. Roemer,
Griffier : A. Van Houtte,

het volgende

ARREST

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN

I. — De aan het geding ten grondslag liggende feiten

Overwegende dat de aan het geding ten grondslag liggende feiten als volgt kunnen worden samengevat :

Bij brief van de Commissie d.d. 1 juli 1960 werd verzoeker aangesteld als ambtenaar bij het Directoraat „Bescherming van de gezondheid”;

hij trad in functie op 10 juni 1960 en ontving een salaris gelijk aan dat van rang A 7, salaristrap 1, van het personeelsstatuut van de E.G.K.S.

Met ingang van 1 december van hetzelfde jaar werd verzoeker bij analogische toepassing van voornoemd Statuut ingedeeld in rang A 6, salaristrap 1. Toen het nieuwe „Statuut van de ambtenaren” in werking trad werd hij met ingang van 1 januari 1962 aangesteld in vaste dienst, waarbij hij laatstgenoemde rang behield.

Met ingang van 10 februari 1962 werd verzoeker te werk gesteld bij „de groep van de woordvoerder van de Commissie”, om vervolgens met ingang van 1 december 1962 te worden bevorderd naar rang A 5-1.

Naar aanleiding van de kennisgeving der vacature V/55-63 van 26 juni 1963, solliciteerde verzoeker naar de daarin omschreven post bij het Directoraat-Generaal Industrie en Economie (Directoraat Economie).

Bij beschikking van de Commissie d.d. 13 februari 1964 werd verzoeker met ingang van 1 maart 1964 met behoud van zijn voornoemde rang A 5 op die post benoemd, welke hij thans nog bekleedt. Deze beschikking werd hem op 19 februari 1964 betekend.

In een nota van 17 augustus 1964 aan de Directeur-Generaal Industrie en Economie stelde verzoeker, dat hij te laag was ingeschaald in verhouding tot de aan zijn ambt verbonden functies, welke naar zijn oordeel met die van een afdelingshoofd overeenstemden. Met een beroep op hem voorheen gedane toezeggingen verzocht hij bevordering naar rang A 4.

In zijn rescript van 9 november 1964 deelde de Directeur-Generaal hem mede dat in de „kennisgeving ener vacature”, op grondslag waarvan verzoeker zijn post had verkregen, uitdrukkelijk van het ambt van hoofd-administrateur met de loopbaan A 5-A 4 werd geïproken, zulks overeenkomstig de door het tot aanstelling bevoegde gezag genomen beschikking en voorts, dat het op grond van de door de Commissie voor de bevorderingen vastgestelde procedure niet mogelijk was geweest hem de verzochte bevordering toe te kennen.

Verzoeker wendde zich vervolgens d.d. 22 januari 1965 met een administratief beroep tot de Commissie, waarin hij op grond van de in zijn voormelde nota uiteengezette gronden vorderde, dat hem de rang A 3 zou worden toegekend, daar de door hem in feite uitgeoefende werkzaamheden en bevoegdheden met die van een afdelingshoofd overeenstemden. Dit verzoek werd door de Commissie bij beschikking van 3 maart 1965, op 8 maart 1965 aan verzoeker betekend, afgewezen. Het onderhavige beroep tot nietigverklaring richt zich tegen deze beschikking;

II — Conclusies van partijen

Overwegende dat *verzoeker* in zijn introductief request concludeert dat het den Hove behage :

- de beschikking van de Commissie d.d. 8 maart 1965 nietig te verklaren;
- de Commissie te gelasten verzoeker met ingang van 1 april 1965 in de rang A 3 in te delen, kosten rechtsens.

Overwegende dat de Commissie, in haar verweerschrift concludeert dat het den Hove behage :

- het beroep niet-ontvankelijk, subsidiair, ongegrond te verklaren, met veroordeling van verzoeker in de proceskosten.

Overwegende dat *verweerster* bij incidentele vordering heeft geconcludeerd dat het den Hove behage :

- „zonder op de zaak ten principale in te gaan”, uitspraak te doen op de door haar overeenkomstig artikel 91 van het Reglement voor de procesvoering voorgedragen exceptie van niet-ontvankelijkheid, het beroep als zijnde niet ontvankelijk, te verwerpen, met veroordeling van verzoeker in de proceskosten;

Overwegende dat *verzoeker in de hoofdzaak*, bij memorie van 30 november 1965, concludeert dat het den Hove behage :

- de door de Commissie aangangig gemaakte incidentele vordering af te wijzen;
- subsidiair, deze met de hoofdzaak te voegen;

III — Middelen en argumenten van partijen

Overwegende dat de middelen en argumenten van partijen als volgt kunnen worden samengevat :

A — *Ten aanzien van de ontvankelijkheid*

In zijn request stelt *verzoeker* dat de bestreden handeling niet de enkele bevestiging ener eerdere beschikking vormt, daar de Commissie daarin voor de eerste maal — de tot dusver aangehouden — waardering van verzoekers post heeft gegeven door te beslissen, dat dit ambt, gezien de daarmede verbonden functies met de loopbaan van hoofdadministrateur overeenstemt. Bovendien, aldus verzoeker, vormde het feit dat de Commissie ten aanzien van verschillende ambtenaren op grond van de arresten Maudet en Reynier/Erba, zowel haar eigen juridische opvatting als die van de Raad had gewijzigd, een novum op grond waarvan zij krachtens de beginselen van behoorlijk bestuur haar voorheen genomen beschikkingen had moeten herzien.

Verweerster merkt op dat het beroep weliswaar formeel tegen de beschikking van 3 maart 1965 is gericht, doch dat verzoeker zich in feite keert tegen de beschikking van de Commissie d.d. 13 februari 1964 — waarbij hij op zijn huidige post werd benoemd — en wel voor zover

deze zijn indeling betreft. Het beroep is derhalve wegens tardiviteit niet-ontvankelijk.

De aan voormelde „kennisgeving ener vacature” ten grondslag liggende beschikking d.d. 3 mei 1963 draagt niet, gelijk verzoeker meent, een voorlopig karakter; immers zij bevat geen enkel voorbehoud, noch ook enige andere aanduiding in de door verzoeker gewilde zin.

De onderhavige indeling in de loopbaan A 5-A 4 volgt dwingend uit bijlage I van het Statuut, alsmede uit de op 13 maart 1963 bekend gemaakte omschrijving van deze post. De beschikking van de Commissie van 3 maart 1965 waarbij verzoekers eis werd afgewezen, vormde derhalve slechts de bevestiging van een eerdere handeling en deed dus niet een nieuwe beroepstermijn aanvangen.

Hetzelfde kan worden gezegd van s' Hofs arresten in de zaken *Maudet* en *Reynier/Erba*, waarop verzoeker zich beroept, immers deze werken, gelijk het Hof in zijn arrest *Müller* (zaak 43-64) heeft beslist, slechts tussen partijen en voorts ten aanzien van hen die de bestreden handeling rechtstreeks raakt.

Bij repliek voert *verzoeker* aan dat de kennisgeving der vacature niet zonder meer voor de indeling bepalend is, daar een aanstelling op een post van het organigram enerzijds en de waardering van de daaraan verbonden functies anderzijds, logisch streng van elkaar moeten worden onderscheiden.

Hoewel de kennisgeving stilzwijgend mede een indeling kan bevatten en voorts moet worden erkend dat het tot aanstelling bevoegde gezag bij de bezetting van een vacante post de met de desbetreffende functies verband houdende rang toekent, zo spreken toch de feiten van het onderhavige geval tegen een dergelijk vermoeden. Het proces-verbaal van de Commissie d.d. 3 mei 1963 is in strijd met de bewering der Commissie dat de indeling gelijktijdig met de kennisgeving der vacature werd vastgesteld. In dit stuk wordt immers slechts vermeld dat op bedoelde post een ambtenaar in de loopbaan A 5-A 4 zal worden benoemd: men nam derhalve de laatste zin over uit het voorstel d.d. 4 april 1963 van de Directeur-Generaal Administratie en Personeel, de heer Funck, en verwees, onder referte aan de kentekenen van dit stuk, naar genoemd voorstel waarin juist in overweging werd gegeven een splitsing aan te brengen tussen de kennisgeving van de vacature waarin de loopbaan A 5-A 4 werd voorzien en de uiteindelijke indeling, welke diende te worden uitgesteld „met name omdat thans nog geen deugdelijke vergelijking kan worden getroffen met de posten van gelijk niveau, welke bij andere Directoraten-Generaal zullen worden gecreëerd...”.

Verzoeker wijst erop dat wanneer de Commissie zich niet met de voorstellen van de administratie verenigt, zulks steeds in het proces-verbaal wordt vermeld. Uit dit stuk blijkt derhalve dat de Commissie het voorstel van het Directoraat-Generaal Administratie en Personeel overnam. Bovendien zou een definitieve indeling van dit ambt met het destijds door de Commissie in het algemeen gevolgde beleid in strijd zijn geweest, gelijk dit in bovenbedoelde nota van de Directeur-Generaal

Funck — die onder meer verantwoordelijk is voor de toepassing van het personeelsstatuut — werd omschreven, waar het heet :

„dat in het kader van het vraagstuk der indeling van het personeel hetwelk krachtens het Statuut bij de Commissie in vaste dienst zal worden aangesteld, de benoemingen in of de bevorderingen naar rang A 3 werden aangehouden daar deze posten, in verband met de organisatie van elk Directoraat afzonderlijk, nader dienden te worden onderzocht. Er zij derhalve aan herinnerd, dat de indeling van nieuwe ambtenaren in rang A 3 voor het dienstjaar 1963 eerst moet worden bestudeerd en dat het thans nog niet mogelijk is zich over de in dit verband voorgestelde besluiten een oordeel te vormen.”

Ook de door de Commissie zelve gedurende de aan het Statuut voorafgaande periode toegepaste indeling van de onderhavige post op grond van de daaraan verbonden functies gegeven, levert een argument op tegen het vermoeden dat de kennisgeving der vacature reeds een zodanige waardering bevat. Immers, gedurende genoemde periode bezat verzoeker voorganger, de heer Bauer, de rang A 4 en diende derhalve overeenkomstig de toen geldende voorschriften in de loopbaan A 4-A 3 te worden ingedeeld, waaraan hij volgens het nieuwe Statuut de aanspraak kon ontlenen om als afdelingshoofd te worden aangemerkt.

Bovendien bevatte de functieomschrijving, gelijk die in voormelde kennisgeving was opgenomen, geen enkele aanduiding omtrent de vraag of het de leiding van een afdeling, een sectie of een bijzondere administratieve eenheid betrof, hoewel zulks krachtens artikel 4, tweede lid, en 5, paragraaf 4, tweede lid, van het personeelsstatuut had moeten geschieden. Uit het feit dat men deze aanduiding achterwege heeft gelaten, kan worden afgeleid dat men opzettelijk de aanduiding der administratieve eenheid en derhalve mede de indeling van de post heeft willen vermijden. Ook het overplaatsingsbesluit gewaagt niet van de indeling en verwijst slechts naar de kennisgeving der vacature.

Verzoeker betoogt dat de Commissie de nieuwe indeling der A 3-posten nog niet had afgesloten; in 1964 nam zij dit vraagstuk wederom ter hand, doch beperkte zich tot de herindeling van 2 posten en hield voor de andere gevallen iedere verdere beslissing tot het volgend jaar aan. Eerst in het voorjaar 1965 werden 8 posten in rang A 3 ingedeeld, doch zonder dat in de werkzaamheden en bevoegdheden der desbetreffende ambtenaren enige wijziging werd gebracht.

Met haar incidentele vordering keert *verweerder* zich tegen verzoekers beroep op het vermoeden hetwelk uit het ontbreken der indeling zou moeten voortvloeien en betoogt zij dat in iedere kennisgeving ener vacature de indeling van de te bezetten post voorondersteld is. In het onderhavige geval werd deze indeling inderdaad door de Commissie bij beschikking van 3 mei 1963 — welke aan de kennisgeving voorafging — vastgesteld. De kwalificatie van de op die post te benoemen ambtenaar als „Hoofdadministrateur met de loopbaan A 5-A 4 bij het Directoraat-Generaal Industrie en Economie (Directoraat Economie)” gelijk die in

de „kennisgeving ener vacature” van 20 juni 1963 werd opgenomen, is een ondubbelzinnige verklaring waaraan de door verzoeker ingeroepen omstandigheden niets vermogen af te doen. De door verzoeker bij repleik ontwikkelde argumenten steunen derhalve op onjuiste premissen en zijn dan ook voor de onderhavige zaak irrelevant.

In zijn antwoord op de incidentele vordering bestrijdt *verzoeker* de opvatting dat de bezetting van een post en de indeling in een daarmee overeenstemmende rang een onafscheidelijk geheel zouden vormen. Dit is niet alleen in strijd met hetgeen het Hof in de zaken Maudet en Reynier/Erba heeft beslist, doch eveneens met de door de Commissie zelve en voornoemde Directeur-Generaal aangenomen houding.

Bij dupliek refereert *verweerster* zich aan s' Hofs arrest van 14 december 1965 in de zaak 5-65, hetwelk haar standpunt ten aanzien van de ontvankelijkheid van het beroep bevestigt.

Verweerster ontkent bovendien dat door de inwerkingtreding van het nieuwe Statuut een algemene herziening van de rangindeling der ambtenaren nodig werd. Integendeel, de vóór die inwerkingtreding vastgestelde indelingen stemden in het algemeen overeen met hetgeen te dien aanzien in bijlage I van het Statuut was voorzien en eveneens met de door de Commissie vastgestelde omschrijving der verschillende posten. Er bestond derhalve geen enkele aanleiding de indeling van bepaalde posten in rang A 3 of andere door verzoeker genoemde rangen aan te houden. Het is juist dat in de nota van de Directeur-Generaal Administratie en Personeel d.d. 4 april 1963 gesproken wordt van het aanhouden van de omzetting van bepaalde ambten in A 3-posten. Doch in casu ging het slechts om nieuwe indelingen over het dienstjaar 1963 welke eerst later konden plaatsvinden daar de Commissie eerst in haar zitting van 25 september 1963 ten aanzien van zodanige omzettingen, welke in de begroting over 1963 waren voorzien, een besluit had genomen.

Tussen de nieuwe indelingen in de loop der jaren 1963-1965 bestond geen enkel onderling verband. Het betrof hier slechts herindelingen welke, op grond van de voor dat dienstjaar beschikbare posten, mogelijk en nodig waren geworden. Er kan derhalve evenmin enig verband worden gelegd tussen het besluit waarbij verzoekers post werd ingedeeld en de omzetting gedurende laatstgenoemde periode van bepaalde ambten in A 3-posten. De daartoe genomen besluiten konden derhalve niet van enige invloed op de beroepstermijn zijn.

Wat betreft het verwijt dat de Commissie ten aanzien van de indeling van verzoeker met haar eigen houding in strijd zou zijn gekomen, merkt *verweerster* op dat — evenals in de meeste gevallen — de loopbaan van de heer Bauer, verzoekers voorganger, vóór de inwerkingtreding van het Statuut niet uitdrukkelijk werd vastgesteld. Het feit dat deze ambtenaar, die in rang A 5 werd aangesteld, daarna naar rang A 4 werd bevorderd, zonder dat zijn loopbaan bij die gelegenheid nader werd bepaald, duidt erop dat deze bevordering plaatsvond in het kader van de loopbaan A 5-A 4.

B — *Ten principale*

Verzoeker meent dat zijn post uit hoofde van de daaraan verbonden functies slechts met de rang A 3 overeenstemt. Ter ondersteuning van deze bewering voert hij de volgende feiten aan :

a) De heer Margulies had aan verzoekers voorganger, die in rang A 4 was geplaatst, toegezegd dat hij, indien hij in de dienst van de Commissie zou blijven, onder bevordering naar rang A 3 op een post met gelijke ambtelijke bevoegdheden zou worden geplaatst. Bovendien heeft de Directeur-Generaal Industrie en Economie op 14 maart 1963 verzocht om na het vertrek van de heer Bauer de aldus vacant geworden post, gezien de daaraan verbonden taken en functies, door een ambtenaar in de rang A 3 te doen bezetten. Hoewel de kennisgeving der vacature van een ambt in de loopbaan A 5-A 4 gewaagde, betrof zij zonder enige twijfel de reeds bestaande en voorheen door de heer Bauer bezette post, welke wat de daaraan verbonden functies betreft, ongewijzigd gehandhaafd bleef.

Verzoekers op 22 januari 1965, overeenkomstig artikel 90 van het Statuut ingesteld administratief beroep waarbij hij indeling in rang A 4 verzocht, werd door voornoemde Directeur-Generaal ondersteund.

Hoewel verzoeker in de officiële stukken van de Administratie niet als afdelingshoofd werd aangeduid, heeft het Directoraat-Generaal Administratie en Personeel zich tegen het gebruik van deze kwalificatie nimmer verzet. Eerst in december 1964 werd in een research-overeenkomst, waarbij verzoeker overigens als afdelingshoofd werd aangeduid, het woord „afdeling” vervangen door „sectie”.

b) De door verzoeker geleide administratieve eenheid zag zich talrijke competenties toegekend en haar werkzaamheden betreffen thans in hoofdzaak de wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie, de assurantie der „gemeenschappelijke ondernemingen” en het vervoer van radioactieve stoffen. Verzoeker, die rechtstreeks aan het Hoofd van het Directoraat Economie ondergeschikt is, leidt deze werkzaamheden met een grote mate van zelfstandigheid. Bovendien voert hij zelf onderhandelingen met derden en vertegenwoordigt hij de afdeling veelal waar het de samenwerking met andere Directoraten-Generaal en de Juridische Dienst van de Commissie van de E.E.G. betreft. Deze ruime zelfstandigheid moet worden verklaard uit het feit dat de werkzaamheden van verzoeker in hoofdzaak van juridische aard zijn, terwijl de overige taken van het Directoraat voornamelijk op economisch, industrieel en commercieel terrein zijn gelegen. Behalve over twee medewerkers, respectievelijk in de rangen A 5 en A 7, beschikt verzoeker bovendien nog over een permanente adviseur.

Wanneer de Commissie de door verzoeker geleide administratieve eenheid nimmer als afdeling heeft gekwalificeerd, dan geschiedde zulks slechts in overeenstemming met haar algemene beleid, waarbij duidelijke omschrijvingen van de verschillende administratieve eenheden der Directoraten-Generaal en Directoraten werden vermeden.

c) Met een beroep op de rechtspraak in de zaken Maudet en Reynier/Erba stelt verzoeker dat op grond van de daaraan verbonden functies ten aanzien van zijn post dezelfde loopbaan had moeten worden voorzien als voor de posten der ambtenaren wier loopbaan door het Hof in bedoelde arresten werd omschreven.

Uit het arrest-Maudet blijkt, dat de omstandigheid dat de voorganger van verzoeker eertijds niet in rang A 3 maar in rang A 4 werd ingedeeld, geenszins betekent dat hij niet de positie van afdelingshoofd zou hebben bekleed. Bovendien kan uit de houding van de Commissie van de E.E.G. worden afgeleid dat de term „afdeling” voor de waardering van een bepaalde administratieve eenheid zonder betekenis is. Immers, de Commissie verzoekt twee posten bij de groep van de woordvoerder in A 3 posten om te zetten, hoewel die eenheden niet als afdelingen kunnen worden aangemerkt.

Met betrekking tot de houding door de Commissie in de zaak Moreau (zaken 15-64 en 60-65) aangenomen, merkt verzoeker op dat deze ambtenaar voorheen nimmer als afdelingshoofd werd beschouwd; de Commissie heeft niettemin gemeend de heer Moreau alsnog in rang A 3 te moeten indelen. De Commissie kan derhalve thans ten opzichte van verzoeker geen ander standpunt innemen, daar zulks een discriminatie ten zijnen aanzien zou inhouden.

Verzoeker klaagt er voorts over dat de bestreden beschikking geen enkele grond vermeldt waarop de waardering van zijn post zou berusten en verwijt de Commissie voorts dat zij haar beslissing nam zonder over de voor een juiste beoordeling noodzakelijke stukken te beschikken.

In haar verweerschrift voert de *Commissie* allereerst aan dat het onderhavige middel niet ontvankelijk is. Immers, de classificatie der verschillende functies behoort tot de discretionaire bevoegdheid van het bestuur en zou derhalve in rechte slechts kunnen worden bestreden ter zake van het feit dat de Commissie deze bevoegdheid onjuist zou hebben gebruikt. Verzoeker heeft zodanig middel niet voorgedragen, doch beperkt zich tot een beroep op bepaalde feiten welke zijns inziens de Commissie tot een beschikking van andere inhoud hadden moeten leiden. Het beroep is dus eveneens ongegrond.

Subsidiair voert de Commissie het volgende verweer :

a) Het feit dat met betrekking tot verzoeker de titel afdelingshoofd werd gebezigd, mist in casu betekenis nu *het tot aanstelling bevoegde gezag* hem niet als zodanig heeft gekwalificeerd. Bovendien kan geen beroep worden gedaan op feiten van oudere datum dan 1 januari 1962, nu het de indeling van een post op grond van de bepalingen van het thans vigerende Statuut betreft.

De beweerdelijk aan de heer Bauer gedane toezegging dat hij naar rang A 3 zou worden bevorderd kan slechts worden verstaan in die zin dat de bevoegde dienst bereid was een wijziging in de functies van betrokkene te bevorderen, op grond waarvan immers alleen een nieuwe indeling gerechtvaardigd zou zijn geweest.

b) Verweerster betoogt dat zij de met verzoekers post verbonden functies nimmer in de door verzoeker gewilde zin heeft omschreven. Zij betwist al hetgeen hij te dezen aanzien heeft gesteld. Bovendien is er niets bijzonders gelegen in het feit dat de met de leiding van een gespecialiseerde dienst belaste administrateur zijn taak min of meer onafhankelijk uitvoert en over een aantal medewerkers beschikt.

c) De aan de arresten van het Hof in de zaken Maudet en Reynier/Erba ontleende argumenten zijn in casu niet ter zake dienend, daar de daarbij berechte gevallen wezenlijk van het onderhavige verschillen, immers in die gedingen stond als onbetwistbaar vast, dat de verzoekers afdelingshoofden waren. Bovendien ging het in bedoelde zaken om een herindeling van posten a posteriori en telkens op grond van een bepaalde situatie gelijk deze zich vóór de inwerkingtreding van het Statuut voerde; in het onderhavige geval evenwel vond de indeling van verzoekers post in de loopbaan A 5-A 4 na bedoelde inwerkingtreding plaats.

Verzoekers ambt werd niet met dat van een afdelingshoofd gelijkgesteld, daar de taken van het desbetreffende Directoraat-Generaal van economische en technische en niet van juridische aard zijn. Bijgevolg zijn de tot dit Directoraat behorende administratieve eenheden, welke als afdelingen werden gekwalificeerd, eveneens belast met werkzaamheden van economische of technische aard. Derhalve kon de door verzoeker geleide eenheid, welke binnen het kader van dit Directoraat-Generaal in bijzonder op juridisch terrein werkzaam was, niet als een afdeling, doch slechts als een gespecialiseerde dienst worden beschouwd, zulks overeenkomstig hetgeen te dien aanzien uitdrukkelijk in de door de Commissie „vastgestelde” omschrijving van werkzaamheden en bevoegdheden is voorzien.

Verzoeker meent, dat, wanneer het naar haar aard omschreven functies betreft, het tot aanstelling bevoegde gezag de rangindeling niet naar eigen goedvinden kan vaststellen. Weliswaar heeft het Hof beslist dat het bestuur bij de kwalificatie van de aard en de betekenis ener administratieve onderafdeling een zekere vrijheid van beoordeling bezit, doch verzoeker acht het veelzeggend dat het Hof hier niet de term „discretionaire bevoegdheid” heeft gebezigd. Ten onrechte heeft de Commissie derhalve haar exceptie van niet-ontvankelijkheid gegrond op het feit, dat het middel détournement de pouvoir niet werd aangevoerd.

Tegen de bewering van verweerster dat zij de onderhavige post nimmer als die van een afdelingshoofd heeft gekwalificeerd, noch ook de door de verzoeker geleide administratieve eenheid als een afdeling, voert hij aan dat het Hof op dit punt niet het criterium van de omschrijving van de post, van de administratieve eenheid of van de toegekende rang, beslissend heeft geoordeeld, doch uitsluitend de in werkelijkheid uitgeoefende functies en werkzaamheden.

Met betrekking tot de omschrijving van de post verwijst verzoeker naar de door de ter zake bevoegde Directeur, de heer Michaelis, in verband met de onderhavige „kennisgeving der vacature” in diens nota

van 27 maart 1963 gegeven definitie. Verzoeker beroept zich voorts op hetgeen het lid der Commissie, de heer Margulies, met betrekking tot het grote belang van de verzekering op nucleair gebied heeft verklaard.

Verzoeker meent dat het niet aangaat deze bevoegdheden, welke de Commissie eertijds zo belangrijk achtte, nu lager aan te slaan onder het voorwendsel dat zij slechts van juridische aard zijn. Hij wijst er in dit verband op dat de economische problemen veelal slechts met behulp van de rechtswetenschap kunnen worden opgelost.

Bij dupliek handhaaft *verweerster* haar stelling dat het tot haar discretionaire bevoegdheid behoort de ter uitvoering van de haar opgedragen taken nodige werkzaamheden der onderscheidene diensten te bepalen. Uit de besluiten waarbij die diensten worden georganiseerd vloeit mede de indeling der verschillende posten voort.

Zij betwist de juistheid van de door verzoeker gegeven omschrijving der onderhavige functies en wijst er op dat het vraagstuk van de aansprakelijkheid wegens nucleaire schade en de op dit gebied te treffen maatregelen door de juridische dienst in samenwerking met het Directoraat-Generaal Industrie en Economie worden behandeld, de verzekering daarentegen in eerste instantie door genoemd Directoraat-Generaal onder medewerking van de Juridische Dienst. Wat de overige door verzoeker genoemde factoren betreft merkt *verweerster* op dat verzoekers werkgroep wel eens een vraagstuk van juridische aard behandelt, maar dat de uiteindelijke verantwoordelijkheid op dit gebied niet bij deze aan voornoemd Directoraat-Generaal ondergeschikte dienst berust, doch uitsluitend bij de Juridische Dienst van de Commissie. Reeds op deze grond kan geen vergelijking worden getroffen tussen de door verzoeker geleide administratieve eenheid en de overige afdelingen van hetzelfde Directoraat-Generaal.

De fundamentele vragen van de verzekering van nucleaire risico's vallen, evenmin als de bijzondere problemen die zich hier kunnen voordoen, niet onder de bevoegdheid van verzoeker, doch uitsluitend onder die van het bestuursgezag.

Bepaalde in de nota van de directeur Michaelis genoemde taken, werden aan een andere administratieve eenheid van hetzelfde Directoraat toevertrouwd. Zij merkt ten slotte nog op dat verzoeker thans nog slechts over één medewerker in de categorie A beschikt.

IV — Procedure

Overwegende dat het geding het normale verloop heeft gevolgd; dat *verweerster* na van dupliek te hebben gediend, bij akte van 29 oktober 1965 de in artikel 91, paragraaf 1, van het Reglement voor de procesvoering bedoelde procedure heeft aangevangen, daarbij het Hof verzoekende vooraf over de ontvankelijkheid te beslissen;

dat de Eerste Kamer van het Hof de door *verweerster* opgeworpen exceptie bij beschikking van 15 december 1965 met de hoofdzaak heeft gevoegd;

dat verzoeker met een beroep op artikel 42, paragraaf 2, van voornoemd Reglement bij geschrift van 15 februari 1966 de niet-ontvanke-lijkheid heeft betoogd van dat gedeelte van de dupliek hetwelk over de werkzaamheden en bevoegdheden van verzoeker handelt, daartoe aanvoerende dat verweerster eerst bij deze conclusie op het bij verzoekschrift gestelde antwoordt;

dat verzoeker daarbij subsidiair heeft verzocht een nadere akte te mogen nemen over dit gedeelte van het verweer en tot bewijs te worden toegelaten;

Overwegende dat de Eerste Kamer van het Hof deze verzoeken bij beschikking van 3 maart 1966 heeft afgewezen;

Overwegende dat genoemde Kamer bij beschikking van 28 april 1966 heeft bepaald dat de volgende getuigen zouden worden gehoord :

1. De heer W. Funck, Directeur-Generaal, Administratie en Personeel bij de Commissie van de Euratom;
2. De heer E. von Geldern, Directeur-Generaal Industrie en Economie bij voornoemde Commissie;
3. Mr. Th. Vogelaar, Directeur-Generaal, Hoofd van de Afdeling Euratom van de Gemeenschappelijke Juridische Dienst van de Europese Uitvoerende Organen;

dat de Eerste Kamer ter zitting van 5 oktober 1966 bedoelde getuigen respectievelijk over de volgende vragen heeft gehoord :

1. De heer W. Funck :

„Op grond van welke overwegingen werd de post van verzoeker niet opgenomen onder de posten welke in de loop van de laatste jaren in rang A 3 werden ingedeeld?”

2. De heer E. von Geldern :

a) „Welke waren, ten tijde van zijn aanstelling, verzoekers bevoegdheden, werkzaamheden en verantwoordelijkheden?”

b) „Welke plaats nam de door verzoeker geleide administratieve eenheid in binnen het kader van het Directoraat-Generaal Industrie en Economie, met welke werkzaamheden was hij belast en op welke wijze werkte hij met de Juridische Dienst van de Commissie samen?”

Mr. Th. Vogelaar werd gehoord over de samenwerking tussen verzoekers werkgroep en de Gemeenschappelijke Juridische Dienst.

3. Ten slotte werd de heer E. von Geldern nog gehoord over de volgende vragen :

„Hoe is thans de situatie met betrekking tot de bovenbedoelde vraagpunten? Hebben zich inmiddels wijzigingen voorgedaan en zo ja, op grond van welke overwegingen?”;

dat de mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van 10 november 1966;

dat de Advocaat-Generaal K. Roemer op 22 november 1966 conclusie heeft genomen;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

Overwegende dat verweerster bij pleidooi heeft betoogd, dat verzoeker die in rang A 5 was ingedeeld, niet naar zijn huidige post had kunnen worden overgeplaatst indien deze post inderdaad aan de rang A 3 had beantwoord;

dat derhalve eerst dient te worden onderzocht of verzoeker belang heeft bij een beroep hetwelk, indien het zou slagen, voor hem tot verlies van zijn huidige ambt zou leiden;

dat toch indien deze post, gelijk verzoeker beweert, in rang A 3 moest worden ingedeeld, zijn benoeming haar grondslag rechtens zou verliezen, daar overplaatsing slechts binnen dezelfde rang mogelijk is;

Overwegende evenwel dat verzoeker in dat geval wellicht vergoeding zou kunnen vorderen van de schade welke hij heeft geleden als gevolg van het feit dat het tot aanstelling bevoegde gezag hem zou hebben belast met de uitoefening van functies van een hoger niveau dan die welke aan de statutaire rang A 5 zijn verbonden;

dat verzoeker derhalve, daargelaten thans de vraag of hij op indeling in een hogere rang aanspraak kan maken, rechtens bij het onderhavige beroep voldoende belang heeft;

Overwegende dat verweerster stelt dat de met het onderhavige beroep bestreden beschikking van 3 maart 1965 slechts de bevestiging zou vormen van haar beschikking d.d. 13 februari 1964, waarbij verzoeker op zijn huidige post werd benoemd;

dat derhalve in feite slechts deze laatste beschikking zou worden aangevallen en het beroep mitsdien, als zijnde tardief, niet-ontvankelijk moet worden geoordeeld;

Overwegende dat verzoeker daarentegen betoogt, dat noch de beschikking van 13 februari 1964, noch ook de beschikking van de Commissie d.d. 3 mei 1963 welke aan de kennisgeving van de onderhavige vacature ten grondslag lagen, enige nadere aanduiding aangaande de indeling van de litigieuze post bevatten;

dat verzoeker deze bewering met name doet steunen op het voorstel van de Directeur-Generaal Administratie en Personeel d.d. 4 april 1963 om deze post voorlopig in de loopbaan A 5-A 4 in te delen, welk voorstel de Commissie impliciet zou hebben aanvaard;

dat zijn opvatting voorts nog steun zou vinden in het door de Commissie in het algemeen met betrekking tot de herindeling van een reeks posten in rang A 3 gevolgde beleid, alsmede in het feit dat aan verzoekers voorganger, de heer Bauer, toezeggingen in gelijke zin zouden zijn gedaan;

Overwegende dat het voorstel van voornoemde Directeur-Generaal aan de Commissie op zichzelf geen voldoende bewijs oplevert voor de bewering dat de Commissie diens gevoelens zou hebben aanvaard, daar verweerster eventuele suggesties van haar diensten niet behoeft te volgen en het stilzwijgen van het proces-verbaal der zitting op dit punt niet als een aanvaarding mag worden geïnterpreteerd;

dat dit voorstel echter in verband met bepaalde toezeggingen door een lid van de Commissie gedaan om verzoekers voorganger in rang A 3 in te delen, alsmede met het feit dat de Commissie nadien bepaalde posten in rang A 3 heeft ingedeeld, twijfel zou kunnen doen rijzen aangaande de werkelijke strekking van de beschikking op grond waarvan verzoekers huidige post werd ingedeeld;

Overwegende evenwel dat een bestuurshandeling, waarbij zonder enig voorbehoud, in een bepaalde zin wordt beslist, als definitief moet worden beschouwd, tenzij wezenlijke omstandigheden duidelijk en overeenstemmend het tegendeel doen vermoeden;

dat het resultaat van de door het Hof op dit punt gelaste instructie geen voldoende grondslag heeft opgeleverd voor de opvatting dat het besluit van de Commissie van 3 mei 1963 waarbij verzoekers huidige post werd ingedeeld, slechts een voorlopig karakter droeg;

dat met name niet is gebleken dat de Commissie bij het nemen van dit besluit in onzekerheid zou hebben verkeerd aangaande de vraag hoe de aan die post verbonden werkzaamheden moesten worden gewaardeerd;

dat derhalve een eventuele latere beschikking, waarbij van deze waardering werd afgeweken, niet een aanvulling op het eerste besluit zou hebben gevormd, doch een nieuwe, autonome beschikking waarbij de aanvankelijk gevestigde rechtstoestand werd gewijzigd;

dat zulks nog wordt bevestigd door het feit, dat de door de Commissie nà 1963 genomen beschikkingen, waarbij een aantal in de loopbaan A 5-A 4 ingedeelde posten in A 3-posten werden omgezet, in het algemeen terugwerkende kracht missen;

dat mitsdien de beschikkingen welke aan de aanvankelijke indeling ten grondslag liggen als van definitieve aard moeten worden beschouwd; dat zulks ook geldt voor het onderhavige geval;

Overwegende dat verzoeker voorts nog stelt dat — gelijk bij de behandeling van verschillende analoge gevallen is gebleken — de wijziging in de aanvankelijke rechtsopvattingen van de executieven in verband met bepaalde arresten van het Hof waarin vragen van herindeling werden beslist, een novum vormde op grond waarvan de Commissie haar voorheen genomen beschikkingen had moeten herzien;

Overwegende dat wanneer de Commissie haar beleid naar de uitspraken van het Hof richt, een eventueel novum niet zozeer in de bestuurshandeling, dan wel in het arrest zelf zou mogen worden gezien;

dat echter, daargelaten de vraag welke algemene gevolgtrekkingen het bestuur uit een bepaald arrest meent te moeten maken, 's Hof's uitspraken op vorderingen tot nietigverklaring ener administratieve handeling slechts werken tussen partijen en ten aanzien van hen die de bestreden handeling rechtstreeks raakt;

dat verzoeker niet beweert door de bij bedoelde arresten vernietigde handelingen rechtstreeks te zijn geraakt;

dat zodanige uitspraken dan ook te zijnen aanzien niet als een novum kunnen worden aangemerkt;

Overwegende dat de vordering van verzoeker in hoofdzaak is gericht tegen de rechtskracht van de beschikking d.d. 3 mei 1963, waarbij verweerster de onderhavige post in de loopbaan A 5-A 4 plaatste, alsmede van de beschikking d.d. 13 februari 1964 waarbij, op grond van eerstgenoemde beschikking, aan verzoeker de rang A 5 werd toegekend;

dat het beginsel van rechtszekerheid medebrengt dat de rechtskracht van beschikkingen, door het gemeenschapsgezag genomen en waarbij bepaalde rechtsposities en rechtsbetrekkingen werden geregeld, behoudens op grond van nieuwe en dwingende overwegingen, niet gedurende onbepaalde tijd aan twijfel onderhevig mag blijven;

Overwegende dat de beroepstermijn tegen de onderhavige beschikkingen ten tijde van de indiening van het verzoekschrift was verstreken;

dat het onderhavige beroep derhalve niet tijdig werd ingesteld en mitsdien niet-ontvankelijk moet worden verklaard;

Ten aanzien van de kosten

Overwegende, dat verzoekers beroep niet kan slagen;

Overwegende, dat blijkens artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering, de in het ongelijk gestelde partij in de kosten wordt verwezen;

dat echter krachtens artikel 70 van genoemd Reglement de door de instellingen gemaakte kosten in beroepen van ambtenaren van de Gemeenschappen te haren laste blijven;

dat het Hof voorts krachtens artikel 69, paragraaf 3, eerste lid, de proceskosten wegens bijzondere redenen geheel of gedeeltelijk kan compenseren;

dat de feiten welke aan verzoekers benoeming op zijn huidige post voorafgingen bij hem een minder juiste indruk konden vestigen ten aanzien van de werkelijke bedoeling welke bij de Commissie ten aanzien van zijn indeling heeft voorgezeten en mitsdien eveneens aangaande de definitieve aard van de beschikking van 3 mei 1963 op dit punt;

dat er derhalve aanleiding bestaat de helft van verzoekers proceskosten ten laste van verweerster te brengen;

Overwegende dat, nu de getuigen in hun hoedanigheid van ambtenaren bij de Commissie der E.G.A. werden gehoord, hun reiskosten ten laste van verweerster moeten worden gebracht;

Gezien de processtukken en het resultaat van de gevoerde instructie;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;

Gehoord partijen in hun pleidooien;

Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;

Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie;

Gelet op artikel 152 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie;

Gelet op het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie;

Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer),

rechtdoende,

1. Verwerpt het beroep 34-65 als zijnde niet-ontvankelijk;
2. Verstaat dat verweerster behalve haar eigen kosten de helft van verzoekers kosten zal dragen;
3. Verstaat dat de reiskosten der getuigen ten laste van verweerster komen;
4. Verwerpt het meer of anders gevorderde.

Aldus gewezen en ondertekend te Luxemburg op vijftien december negentienhonderdzesenzestig.

Trabucchi

Delvaux

Lecourt

Uitgesproken ter openbare zitting gehouden te Luxemburg op vijftien december negentienhonderdzesenzestig.

De Griffier,

A. Van Houtte

De President van de
Eerste Kamer,
A. Trabucchi